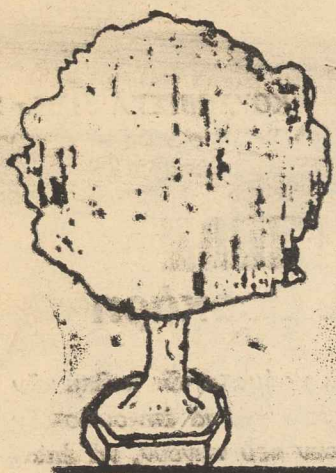
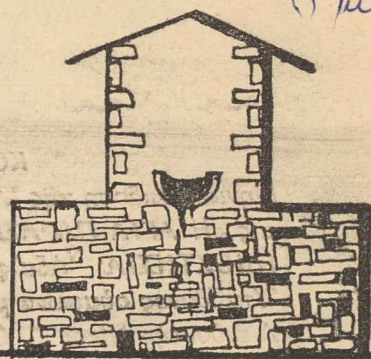

ΚΟΥΣΟΒΙΣΤΑ

Τά ώραία σου πλατάνια καὶ τὸ κρῦο σου νερὸ
εἶναι ἀκόμα πιδ ώραία κι' ἀπὸ τὸν παλιὸ καιρὸ

Συντάσσεται ἀπὸ ἐπιτροπὴν
ΕΤΟΣ Ιον

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΚΤΙΣΤΑΔΙΩΤΩΝ ΑΡΤΗΣ
Ἀριθμὸς φύλλου 10 Δεκεμβρίου 1982

ΣΚΟΥΦΑ 20 ΑΡΤΑ

Η ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΣΠΗΛΑΙΟ ΑΝΕΜΟΤΡΥΠΑΣ

Ἡ ἐφημερίδα μας ἀναδημοσιεύει τὴν ἐκθεση τῆς
κ. Ἀννας Πετροχείλου σπηλαιολόγου, γιὰ τὸ σπήλαιο
Ἀνεμότρυπας.

Πολλὰ στοιχεῖα γιὰ τὸ ἱστορικὸ τῆς περιοχῆς καὶ
τὴν περιγραφή τοῦ τοπίου γύρω ἀπὸ τὸ σπήλαιο ἀπέ-
χουν τῆς πραγματικότητος γιὰτὶ οἱ πληροφορίες τῆς
τότε ἦσαν λίγες καὶ ἴσως λαθεμένες καὶ ἀκόμα διότι πέ-
ρασαν 22 ὁλόκληρα χρόνια ἀπὸ τότε καὶ τὸ τοπίο ἄλ-
λαξε ριζικά πρὸς τὸ καλύτερο. Οἱ λόφοι γέμισαν ἀπὸ
καταπράσινα πεύκα καὶ ἔλατα. Ἀσφαλτοστρώθηκε ὁ
δρόμος καὶ ηλεκτροφωτιστικὴ ἡ περιοχή. Ὅμως ἡ λιτὴ
ἐπιστημονικὴ τῆς περιγραφῆς γιὰ τὸ σπήλαιο, πιστεύου-
με πὺς φωτίζει τὴν ὑπόθεσιν σὲ βάθος καὶ ἡ Ἀδελφό-
τητα Κτισταδιωτῶν ἐκφράζει τὴς εὐχαριστίες τῆς στῆν
σπηλαιολόγο κ. Ἀννα Πετροχείλου γιὰ τὴν τόσο σημα-
ντικὴ προσφορά τῆς, στὸν τόπο μας τὸ Δυτικὸ Τζου-
μέρκο.

Η ΕΚΘΕΣΗ

ΣΠΗΛΑΙΟΝ ΑΝΕΜΟΤΡΥΠΑ ΠΡΑΜΑΝΤΩΝ ΙΩΑΝΝΙ-
ΝΩΝ

Τὸ σπήλαιον Ἀνεμότρυπα ἀρ. 1086 εὑρίσκεται: Ν. Δ.
τοῦ χωρίου Πράμαντα τῆς κοινότητος Πραμάντων Ἰω-
αννίνων ἐπὶ τῆς Δυτικῆς πλευρᾶς τοῦ ὄρους Σ-ρουγ-
γούλα Τσουμέρκων εἰς ὕψος 900 π.μ.μ.ε.θ. εἰς τὴν το-
ποθεσίαν Ἀνεμότρυπα.

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΤΟΥ ΣΠΗΛΑΙΟΥ

Τὸ σπήλαιον ἦτο ἀγνωστον μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς
ἐξερευνησέως του (Σεπτέμβριος 6 ἔτους 1960).

Ἡ ἀνακάλυψις του ἔγινε τυχαίως ἀπὸ τοὺς νέους Ἀ-
ποστ. Ν. Λάμπρη καὶ Θ.Κ. Καρακώσταν, οἱ ὅποιοι ἐπε-
φορτήθησαν ἀπὸ τὸν Πρόεδρον τῆς Κοινότητος Κον. Ι.
Τσίκον ὅπως διανοίξουν ὁπὴν τινὰ ἐκπέμπουσαν ἀέρα
εἰς τὴν παρὰ τὴν ἀμαξιτὴν ὁδὸν Ἰωαννίνων -Πραμά-
ντων τοποθεσίαν Ἀνεμότρυπα ἵνα ἐξερευνηθῇ τὸ ἐσωτε-
ρικόν τῆς ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἀφίξεώς μου εἰς Πράμα-
να πρὸς ἐξερεύνησιν τοῦ σπηλαίου Κήπων.

Οἱ ἀνωτέρω νέοι κουρασθέντες ἠθέλησαν νὰ ἀναπαυ-
θοῦν ὑπὸ τὴν σκίαν δένδρου τινὸς εὐρίσκομένου εἰς τὴ
πλαγίᾳ παρακειμένη χαράδρᾳ. Αἰσθανθέντες ὅμως ὁρο-
σπρόν ἀέρα προερχόμενον ἀπὸ τὸ ἐσωτερικὸν μικρᾶς
σχιμῆς, ἀντὶ νὰ συνεχίσουν τὸ ἀνατεθὲν εἰς αὐτοὺς ἔ-
ργον διηύρουν ἐκ περιεργείας τὴν σχισμὴν καὶ ἔρπο-
ντες μὲ μεγάλῃν δυσκολίαν περὶ τὰ 10 μ. διείστωσαν
εὐρὺ κοίλωμα. Ἡ ἔλλειψις φωτιστικῶν μέσων δὲν τοὺς
ἐπέτρεψεν τὴν συνέχισιν τῆς ἐρεῦνης.

Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω πληροφοριῶν ἀπεφασίσθη ὅ-
πως μελετηθῇ καὶ τὸ ἀνωτέρω κοίλωμα, τοῦ ὁποίου ἡ
ἐξερεύνησις ἐπραγματοποιήθη τὴν 6ην καὶ 7ην Σεπτεμ-
βρίου. Εἰς τὴν ἐξερεύνησιν ἔλαβον μέρος εὐγενῶς προ-
σφερθέντες ἐκτὸς τῶν ἀνακαλύψαντων τοῦτο οἱ κ. Πα-
παθεοδώρου Χ., Πολύμερος Α. καὶ οἱ ἀδελφοὶ Ι. καὶ Ε.
Λάμπρης ἐκ περιτροπῆς.

ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΙΣ

Ἡ προσπέλασις τοῦ σπηλαίου γίνεται ἐκ τοῦ χωρίου
Πράμαντα δι' ἀμαξιτῆς ὁδοῦ 5 χμ. περίπου καὶ ἐν συνε-
χείᾳ διὰ κατηφορικῆς ἀτραποῦ 30 μ. περίπου.

ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ ΣΠΗΛΑΙΟΥ

Ὁλόκληρος ἡ περιοχή τοῦ σπηλαίου εἶναι ὁμαλῶς κα-
τηφορικὴ καταλήγουσα εἰς χαράδραν μὲ ὠραιότητα
πηγὴν καὶ μὲ πλουσίαν δασικὴν βλάστησιν κυρίως ἐξ
ἐλάτων.

ΤΟ ΣΠΗΛΑΙΟΝ

Τὸ σπήλαιον Ἀνεμότρυπα εἶναι κοίτη ὑπόγειου ποτα-
μοῦ, ἡ ὁποία μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου ἔχει ἀλλάξει
τρὶς φορές στάθμην, τὸ δὲ ὕδωρ του συναντῶμεν εἰς
δύο σημεία, κατὰ τὰς ἀρχὰς καὶ εἰς τὸ τέλος αὐτοῦ.

Ἀποτελεῖται ἀπὸ 7 θαλάμους συνδεομένους μεταξὺ
τῶν διὰ διαδρόμων μεγάλου μήκους θαυμασίως διακο-
σμημένους μὲ σταλακτίτας καὶ σταλαγμίτας διαφόρων
μεγεθῶν καὶ χρωμάτων. Ἡ εἰσοδὸς του εἶναι σόμιον
διαστάσεων 0,50 πλάτος Χ 0,40 ὕψος τεχνικῶς διανοι-
γὲν.

Ἀκολουθεὶ διάδρομος κατ' ἀρχὰς μὲν πρὸς τὰ ἀριστε-
ρά καὶ μετὰ πρὸς τὰ δεξιὰ μήκους 10 μ. Χ 1,50 πλάτος
ὕψος κατ' ἀρχὰς 0,30 καὶ εἰς τὸ τέλος 1,50 μετρίως δι-

σκεοσμημένος.

Δι' ἀποτόμου καταβάσεως 3 μ. εἰσερχόμεσιν εἰς θά-
λαμον διαστάσεων 5χ2, 5χ4 πλουσίως διακεκοσμημένον
Ἀκολουθεὶ διάδρομος πολὺ ἐντυπωσιακὸς διαστάσεων
25χ3-4χ2,5 κάτωθεν τοῦ ὁποίου ἐκτείνεται τὸ κυρίως
σπήλαιον πού συνδέεται μετ' αὐτοῦ διὰ κατακορύφου σχι-
σμῆς ἐκτεταμένης καθ' ὅλον τὸ μήκος αὐτοῦ (πρῶτη
στάθμη).

Εἰς μήκος 6μ. ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ διαδρόμου ἐπὶ τῆς
σχισμῆς ἔχει σχηματισθῇ ἀπὸ πῶσιν πλαστικοῦ ὕλικου
μικρὰ γέφυρα μὲ σταλαγμίτας.

Μεταξὺ τῆς ἀρχῆς καὶ τῆς γεφύρας δι' ἀποτόμου κα-
ταβάσεως 3μ. εἰσερχόμεθα εἰς τὴν δευτέραν κατὰ ἡλι-
κίαν κοίτην. Ἀκολουθεὶ θάλαμος διαστάσεων 17χ8χ3,5
θαυμασίως διακεκοσμημένος μὲ σταλακτίτας καὶ σταλα-
γμίτας. Ἰδιαιτέρως ἐντυπωσιακοὶ εἶναι οἱ εἰς τὴν ἐρχὴν
τοῦ θαλάμου παραπετάσμοι εἰς τοιοῦτοι μήκους 2 μ.
Εἰς τὸν ἀνωτέρω θάλαμον ἐδόθη τὸ ὄνομα «Σάλα μὲ
τὰ παραπετάσματα».

Εἰς τὸ τέλος καὶ πρὸς τὰ ἀριστερά τοῦ θαλάμου ἐ-
κτείνεται ἕτερος θάλαμος ἐνῶ κατὰ μέτωπον καὶ εἰς ὕ-
ψος 1,5μ. ὑπάρχει σήραγξ.

Ὁ ἀρ. θάλαμος «Ὁ θάλαμος τοῦ ποταμοῦ» εἰσστά-
σεων 10χ13χ4 εἶναι πολὺ κατωφερικὸς. Εἰς τὸ κατώτα-
τον αὐτοῦ σημεῖον συναντῶμεν τὸ ρέον ὕδωρ προερχό-
μενον ἐκ δεξιῶν πρὸς τὰ ἀριστερά ἐξ ἐλικοειδοῦς κοί-
της (τῆς τελευταίας κατὰ ἡλικίαν στάθμης) τῆς μόνης
ἐν ἐνεργείᾳ μήκους ὁρατοῦ 10μ. Χ 1,70 τὸ ὁποῖον διασχί-
ζει ὅλον τὸν θάλαμον καὶ εἰσέρχεται εἰς ἄλλην κοίτην
μήκους 24μ. Χ 1,5χ0,6-1μ.

Τὸ ὕδωρ συνεχίζει τὸν ροὺν του διὰ μέσου αἰφῶνος
ὁπότε ἐξέρχεται μετὰ ἀπὸ 10 μ. περίπου εἰς τὴν κοί-
την τῆς χαράδρας ὡς πηγὴ πλέον περὶ τὰ 20μ. ἀριστε-
ρότερα τῆς εἰσοδου τοῦ σπηλαίου ὑδρεύουσα καὶ ἀρδεύ-
ουσα τὰ πρὸς τὰ κάτω χωρία τῆς περιοχῆς. Ὁ διάκο-
σμος τοῦ θαλάμου τοῦτου εἶναι ἐντελὲς πρωτότυπος. Τὸ
δάπεδόν του καλύπτεται ὑπὸ παχὺ στρώμα ἀμμιώδους
λάσσης φαιῶ χρώματος. Οἱ τοῖχοι του εἶναι διακεκο-
σμημένοι ἀπὸ μαλακοὺς σταλακτίτας μόνον εἰς τὰ ση-
μεῖα πού κάτωθεν αὐτῶν διέρχεται τὸ ρέον ὕδωρ. Ὁ
ἴδιος διάκοσμος ὑπάρχει καθ' ὅλον τὸ μήκος τῆς κοίτης
τοῦ ποταμοῦ τῆς τελευταίας κατὰ ἡλικίαν στάθμης μέχρι
τοῦ αἰφῶνος. Οἱ σταλακτίται αὗτοι εἶναι φαιῶ χρώμα-
τος καὶ μαλακοὶ οἱ ὅποιοι ἐκτιθέμενοι εἰς τὸ ὑπαιθρον
ἀμέσως σκληρύνονται ὅπως οἱ σταλακτίται ἐκ σπηλαιο-
γάλλας τῆς ὁμορφῆς σπηλιᾶς Χαλκιοπούλων Αἰτωλο-
ἀκαρνανίας.

Διὰ τῆς προαναφερθείσης σήραγγος μήκους 8χ1χ4
πού πρὸς τὰ δεξιὰ τῆς εἰς ὕψος 2μ. συνδέεται μὲ τὴν
πρῶτην κατὰ ἡλικίαν στάθμην εἰσερχόμεθα δι' ἀποτόμου
καταβάσεως 3μ. εἰς τὴν «Μεγάλην σάλαν» διαστάσεων
20χ14χ5.

Ἐδῶ ὁ διάκοσμος εἶναι πολὺ διαφορετικὸς τῶν προ-
ηγούμενων. Ὁλος ὁ θάλαμος εἶναι εἰς τὸ κέντρον του
πολὺ ἀνωφερικὸς ἐξαιτίας ὀγκολίθου καὶ κλαστικοῦ ὕλι-
κου κατακρημνισθέντων ἐκ τῆς ὀροφῆς καὶ διακεκοσμη-
μένων διὰ λευκῶν λαμπάδων (τύπος σταλαγμίδων) μὲ
ὠραιότατα διακεκοσμημένους τοίχους καὶ λεκάνας (GO
URS) μὲ ὕδωρ καὶ ἄμμον.

Κάτωθεν τῆς ἀποτόμου καταβάσεως ὑπάρχει θαλαμ-
σος διαστ. 5χ5χ1,5 πού φιλοξενῇ τὴν «Γραφικὴν λιμ-
νούλαν» περιβαλλομένην μὲ ὠραιότατον σύμπλεγμα στα-
λακτιῶν καὶ σταλαγμίδων προσθέντων εἰς τὸ τοπίον ὀ-
νειρώδη φαντασμαγορίαν.

Ἀκολουθεὶ «Ὁ διάδρομος τοῦ πλοῦτου» ἀνηφορικὸς
διαστ. 52χ5-6χ4 μὲ πεσμένους ὀγκολίθους εἰς τὸ δά-
πεδον πλουσιώτατα διακεκοσμημένους μὲ σταλαγμίτας
καὶ σταλακτίτας διαφόρων μεγεθῶν καὶ χρωμάτων (λευ-
κο, ρόδινο, φαιοί, ἐρυθροί, δια μέσου τῶν ὁποίων δια-
δίδοντες φθάνοντες ὡς τὸν θάλαμον τῆς «Κόκκινης λί-
μνης» διαστ. 9χ11χ4,5.

Ἡ λίμνη καταλαμβάνει ὅλον τὸ μήκος τοῦ θαλάμου
καὶ τὰ 3/4 τοῦ ὅλου πλάτους. Ὁ βυθὸς τῆς εἶναι κεκαλυ-
μένος δι' ἐρυθρογῆς, ὅπως ἐπίσης καὶ τὰ χεῖλη τῶν λε-
κανῶν (GOURS) πού τὴν κοσμοῦν καὶ ὁ ὁποῖος μὲ τῆς

κόκκινες ἀνταύγειές του προσφέρει ἓνα μοναδικὸ διὰ τὰ
Ἑλληνικὰ σπήλαια διάκοσμον ἀφαντάστου ὠραιότητος.
Τὸ ὑπόλοιπον 1/4 εἶναι κεκαλυμένον δι' ὀγκολίθου.

Ἀκολουθεὶ κατωφερικὸς διάδρομος διαστ. 11χ6χ1,5-2
κατὰ μήκος τοῦ ὁποίου ὑπάρχει τεράστιος πεσμένος ὀ-
γκολίθος χωρίζων τὸν διάδρομον εἰς δύο. Ἀριστερὰ
τοῦ ὀγκολίθου ὁ διάδρομος στενός καὶ ἐλαφρῶς κατω-
φερικός καταλήγει εἰς μικρὰν λίμνην κρυμμένην ἀπὸ
σταλακτίτας. Δεξιὰ τοῦ ὀγκολίθου ὁ διάδρομος συνεχί-
ζει πολὺ κατωφερικὸς ὅλο μὲ ροδόμορφα λιθώματα (G
OURS) μὲ ὕδωρ διὰ νὰ καταλήξῃ εἰς τὸ τελευταῖον
προσέτον σημεῖον τοῦ σπηλαίου ὑπερβολικὰ κατωφερι-
κοῦ διαστ. 5χ8χ3,5.

Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ ἐπανεμφανίζεται τὸ ρέον ὕδωρ
προερχόμενον ἐξ ἀρ. πρὸς τὰ δεξιὰ ἀπὸ μικρὰν σήρα-
γγαν ἀπρόσιτον καὶ διοχετευόμενον μετὰ ἀπὸ ὁρατὸν
ροῦν 10μ. εἰς ἄλλην σήραγγα ἐπίσης ἀπρόσιτον.

Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ὁ ροῦς τοῦ ὕδατος (ἡ τελε-
ταία κατὰ ἡλικίαν στάθμη) διέρχεται ὑπὸ τὸν «Διάδρο-
μον τοῦ πλοῦτου» ἐλικοειδῶς διὰ νὰ ἐπανεμφανισθῇ εἰς
τὸν «Θάλαμον τοῦ ποταμοῦ» καὶ ἐμφανισθῇ ὡς πηγὴ εἰς
τὴν παραπλευρῶς τῆς εἰσοδου τοῦ σπηλαίου χαράδραν
ὅπως προαναφέραμεν.

Ἡ τροφοδότησις τῆς «Κόκκινης λίμνης» γίνεται ἀπὸ
τὸν ροῦν μικροτέρας παροχῆς προερχόμενον ἀπὸ ὑψη-
λότερον σημεῖον, διότι ἡ «Κόκκινη λίμνη» εὐρίσκεται
εἰς ὑψηλότερον ἐπίπεδον ἀπὸ τὴν τελευταίαν στάθμην.

ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ

Ἡ κατεύθυνσις τοῦ σπηλαίου εἶναι ἐκ Β.Δ.Δ. πρὸς
Ν.Α.Α. ἔχει κατ' εὐθείαν γραμμὴν μήκος 117μ. Τὸ ὅλι-
κόν μήκος διαδρομῆς ἀνέρχεται εἰς 270 μ. καταλαμβάνο-
ντι δὲ ἔκτασιν 1.000 μ.τ. Τὸ μεγαλύτερον βάθος αὐτοῦ
συνέχεια στὴ 2η σελίδα

Εὐχές τοῦ Προέδρου τῆς

Ἀδελφότητος γιὰ τὴς γιορτές

Πέρασε σχεδὸν ἓνας χρόνος ἀπὸ τότε πού ἀνέλαβα
πρόεδρος τῆς ἀδελφότητος Κτισταδιωτῶν Ἀρτας «Ἡ
ἀγία Παρασκευή», καὶ αἰσθάνθηκα πολλὰς φορές τὴν ἀ-
νάγκη νὰ ἐπικοινωνήσω μαζί σας, ὅμως δὲν τὸ κατόρθω-
σα.

Ἰσως τὰ πολλὰ προβλήματα, τὰ μέσα ἐπικοινωνίας
καὶ οἱ μεγάλες ἀποστάσεις πού μᾶς χωρίζουν δὲν μοῦ
ἐπέτρεψαν νὰ πραγματοποιήσω τὴν ἐπιθυμίαν μου. Τώρα
ὅμως πού ἡ ἐφημερίδα μας ἔγινε ὁ συνδετικὸς κρίκος
μεταξύ μας μπορῶ πῶς εὐκόλα νὰ σᾶς πῶ αὐτὰ πού θέ-
λω.

Ἀρχικά στὰ σταθῶ λίγο στὴν πορεία τῆς ἀδελφότη-
τας.

Ὅλοι σας γνωρίζετε ὅτι εἴμαστε ἡ πῶ μικρὴ ἀδελφὴ
τῆς ἀριθμὸ μελῶν ἀλλὰ καὶ σὲ ἔσοδα. Ὅμως αὐτὸ
δὲν στάθηκε ἐμπόδιον νὰ ἀνεβάσουμε τὸ ἐπίπεδόν τῆς
τῆς δραστηριοτήτος ἐκεί πού τῆς ἀνήκει, καὶ τοῦτο
στὴν ἀκούραση ἐργατικότητάς μου καὶ τοῦ Δ.Σ.

Θὰ ἤθελα ὅμως καὶ σεῖς ἀπὸ τὴν μεριά σας νὰ μᾶς
συνδράμετε ἀκόμα περισσότερο. Πρέπει ὁ ἀριθμὸς τῶν
μελῶν νὰ αὐξηθῇ κατὰ πολὺ, διότι ὑπάρχουν πολλοὶ
συγχωριανοί μας πού ἴσως ἀπὸ ἀμέλεια δὲν εἶναι γρα-
μμένοι. Ἐκτὸς αὐτοῦ ἡ προσωπικὴ σας συμμετοχὴ στὶς
διαφορὰς ἐκδηλώσεις, ἀκόμα καὶ συνελεύσεις, μᾶς εἶ-
ναι περισσότερο ἀπαραίτητη.

Μὲ αὐτὴ τὴν συμμετοχὴ δείχνουμε, ὅτι καταλάβαμε
τὸ βαθύτερον νόημα τῆς Ἀδελφότητος ἀφ' ἑνὸς καὶ ἀφ'
ἐτέρου λύνουμε τὰ προβλήματα μας ὅλοι μαζί καὶ μὲ
τὸν καλύτερον τρόπο.

Τελειώνοντας θὰ ἤθελα νὰ εὐχηθῶ σὲ ὅλους τοὺς συ-
γχωριανούς, μέλη καὶ μὴ τῆς ἀδελφότητος, υγείαν, εὐ-
τυχίαν καὶ χαρὰ γιὰ τῆς Ἁγίας γιορτῆς τῶν Χριστου-
γέννων, τὸ δὲ ἐπέρχοντο ἔτος 1983 νὰ εἶναι χρόνος
εἰρηνικός, χρόνος ἐκπληρώσεως κάθε ἐπιθυμίας καθενὸς
ἐξωριστά.

Α. ΛΑΜΠΡΟΥ

Πρόεδρος Ἀδελφότητος Κτισταδιωτῶν Ἀρτας

ΚΟΥΣΟΒΙΣΤΑ

Μηνιαία Έκδοση της 'Αδελφότητας Κτισταδιωτών 'Αρ-
της «Η ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ»

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ: 'Αδελφότητας Κτισταδιωτών 'Αρτης

'Υπεύθυνος σύμφωνα με τό Νόμο

Διευθυντής Νίκος Γ. Θεοχάρης

Διαχειριστής Οικονομικός
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Β. ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

'Εσωτερικού έτησια 250 δρχ.

'Εξωτερικού έτησια 1000

Κοινοτήτων έτησια 500

Γραφεία Σκουφά 20 'Αρτα

Οί Γνώμες συνεργατών δεν εκφράζουν άπαραίτητα και
τίς άπόψεις του Δ.Σ.

Η έκδοση γιά τό σπήλαιο

στήν 'Ανεμότρυπα

συνέχεια από τη 1η σελίδα

είναι 14μ.

ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΑ - ΥΓΡΑΣΙΑ

'Η θερμοκρασία εντός του σπηλαίου κατά την 7ην
Σεπτεμβρίου ήτο 16 Κελσίου ενώ ή έθω του σπηλαίου
τοιαύτη κατά την μεσημβρίαν ήτο 23 Κελσίου. 'Υγρα-
σία 100.

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Τό σπήλαιον Ανεμότρυπα, είναι τουριστικόν γενικού
ένδιαφέροντος. Πρώτον διότι είναι εύμεγεθος και πλου-
σίως διακεκοσμημένον. Δεύτερον διότι τό δέον εντόσαυ-
του ύδωρ αύξάνει την τουριστικήν του άξίαν. Τρίτον
διότι εύρίσκειται πλησίον άμαξιτής οδού εις γραφικότη-
την τοποθεσίαν και τέταρτον διότι ύπάρχει αξιόλογος
σύνδρομος τουρισμός, ως είναι έκτός της ώραιότητας
διαδρομής 'Αρτης—Πραμάντων ή 'Ιωαννίνων—Πραμά-
ντων, τό σπήλαιον μέ την κοίτην ύπογείου ποταμού μέ
τήν κρεμαστήν γέφυραν, ή μονή 'Αγ. Παρασκευής έντός
όχθους έξ έλάτων, ή γραφικότης της περιοχής πλαισι-
ωμένη μέ την πηγήν «Κήπων» εις ώραιότητα τοποθε-
σίαν, ή μονή Κηπίνα κτισμένη εις τά Τζουμέρκα, και
τέλος τό ώραιότατο χωριό Πράμαντα μέ τά κρύα νερά
και τούς φιλόξενους κατοίκους.

'Απαντα τά άνωτέρω στοιχεία συνδέονται μεταξύ των
δι' άμαξιτής ή ήμιονικής οδού.

ΕΡΓΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΣΠΗΛΑΙΟΥ

Είς ήν περίπτωσιν ήθελε ληφθή άπόφασις περί άξι-
οποιήσεως του σπηλαίου προς τουριστικήν αύτου έκμε-
τάλλευσιν είναι ανάγκη νά έκτελεσθή σειρά ολόκληρος
έργων, τά όποία έν περιλήψει έχουν ως άκολουθώς:

1ον Διεύρυνσις της νύν εισόδου και ασφάλισις αύτης
προχείρως
2ον Διευθέτησις τουριστικής διαδρομής
3ον Προμήθεια φωτιστικών μέσων (λάμπες λούξ) ('Ε-
γινε ήλεκτροδότησις της περιοχής).
4ον 'Ορισμός οδών και προπαίδευσις αύτων.
5ον Κατασκευή άνέτου δρομίσκου από άμαξιτής οδού
μέχρι της εισόδου του σπηλαίου και έκ της εξόδου
προς άμαξιτήν.

6ον Βελτίωσις του εξωτερικού χώρου του σπηλαίου εύ-
πρεπής είσοδος και έξοδος.

7ον Κατασκευή τουριστικού περιπτέρου.

8ον Μελέτη καλλιτεχνικού ήλεκτροφωτισμού.

9ον 'Εκτέλεσις καλλιτεχνικού ήλεκτροφωτισμού.
'Ολα τά άνωτέρω τεχνικά έργα έκτός του καλλιτεχνι-
κού ήλεκτροφωτισμού έφ' όσον θα απαιτηθή προϋπολο-
γισμός πρέπει νά γίνη ούτος υπό πολιτικού μηχανικού
ή μεταλείων.

Τό ύπ' άρ.1—2 έργον δύναται νά έκτελεσθή μέ την
επίδωξιν μόνον του εργολάβου.

Τό ύπ' άρ. 3 είναι φροντίς της κοινότητας.

Τό ύπ' άρ. 4 είναι έργον ειδικού σπηλαιολόγου.

Τό ύπ' άρ. 5 είναι έργον μηχανικού μέ συνεργασία
ειδικού σπηλαιολόγου.

Τό ύπ' 6—7 είναι έργον αρχιτέκτονος μέ συνεργα-
σίαν ειδικού σπηλαιολόγου.

Τό ύπ' 8 δύναται νά έκτελεσθή διά συνεργασίας ειδι-
κού σπηλαιολόγου μετά φωτοτέχνου ήλεκτρομηχανικού.

Τό ύπ' 9 δύναται νά έκτελεσθή υπό εργολάβου ήλε-
κτροτεχνικών έργων αλλά μέ την παρakoλoύθησιν ειδι-
κού σπηλαιολόγου.

'Η Ε.Σ.Ε. διαθέτει πολιτικούς μηχανικούς και μεταλεί-
ων, ειδικούς διά την έκπόνησιν μελετών προϋπολογισμού
διά την διαρρύθμισιν σπηλαίων, φωτοτέχνους ήλεκτρομη-
χανικούς, αρχιτέκτονας ως και ειδικούς σπηλαιολόγους
δι, όλας τάς έργασίας διαρρυθμίσεως σπηλαίων άπαραί-
τήτους διά ήν πρόληψιν άνεπανορθώτων ζημιών.

ΑΝΝΑ ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΥ

Υ.Γ. Είς την διάθεσιν του μελετητού ύπάρχει λεπτομε-
ρές σχέδιον κατόψεως εις κλίμακα 1: 100 εις τό όποιον
είναι κεχαρμένη ή τουριστική διαδρομή του σπηλαίου
'Υπάρχει επίσης και λεπτομερής πίναξ των έργων διευ-
θετήσεως αύτου.

ΤΟ ΒΑΘΥΤΕΡΟ ΝΟΗΜΑ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ

του Γιώργου Ν. Θεοχάρη

Σε λίγες μέρες πλησιάζουν τά Χριστούγεννα και άλλ-
ωστε ό νέος χρόνος δεν είναι μακριά. Πλησιάζει ή μέ-
ρα κατά την όποία στο ούρτανιο στερέωμα θα ξαναλάμ-
ψει τό λαμπρό άστρο της Βηθλεέμ.

Μέ αφάνταστη λαμπρότητα και μεγαλοπρέπεια γιορτά-
ζουν άνθρωποι και φύση τά Χριστούγεννα. 'Ενώ γύρω
δογγάζει σαν θηρίο πληγωμένο άπ' τό πνεύμα της έκδί-
κησις, ό άγιος τρελλοβοριάς, πολεμώντας πεισματικά
μέ τά γυννά σκελετωμένα δέντρα, ενώ τό στουχιτέρο
κρύο έξω σπαθίζει διτθρεί, μέσα στη σπηλιά της Βη-
θλεέμ γεννιέται ό Δημιουργός του κόσμου σαν άνθρω-
πος, κοντά στα άθώα ζωα.

Μέ μιá πραγματική χαρά, χαρά που δεν έχει σύνορα
δεν έχει άντάρα, μέ πρωτάκουστο θρίαμβο περιμένουν
και ύποδέχονται οί άπλοί και οί σοφοί άνθρωποι παράλ-
ληλα τόν βασιλιά των όλων, που έρχεται σαν ένας τα-
πεινός και άσημος άνθρωπος. 'Η πίστη κραταιώνεται,
ή ψυχή φτερώνεται από δύναμη και έλπίδα. 'Ο πιστός
νιώθει την ανάγκη νά χαμηλώσει την Φαρισαϊκή του έ-
παρση και νά απαλλαγεί άπ' τό άρρωστημένο έγω του.
Μέσα στο χριστιανικό κόσμο κυριαρχεί μιá άτμόσφαι-
ρα κατάνυξης, σεβασμού και λατρείας. Αύτές τις σπι-
γμές όλες οί ψυχές έχουν ένωθεί σε μιá. Και ή σκέψη
όλων έχει σταθεί στο ίδιο σημείο: στο θαυμασμό για
τό ύπερφυσικό γεγονός της γέννησις και στην εύγνωμο-
σύνη για την σωτηρία για μās ένανθρώπιση του Θεού.

Οί μέρες των Χριστογέννων όμως δεν είναι ήμέρες
μόνο για ξεκούραση, διασκέδαση και καλοπέραση. 'Η
μεγάλη αύτη γιορτή της Χριστιανοσύνης φέρνει μαζί της
και ένα βαρυσήμαντο μήνυμα. Τό μήνυμα της ανάγκης
όνητας για ειρήνη στον κόσμο, μιá έκκληση και παράκλη-
ση για άγάπη μεταξύ των ανθρώπων. Τό μίσος και ή
άδιαφορία για τό πλησίον είναι τά χασακτιστικά που
κυριαρχούν στη σύγχρονη αίμοσταγή και άνταγωνιστι-
κή εποχή μας. Οί άνθρωποι δεν νοιώθουν πλέον σχεδόν
κνένα δεσμό μεταξύ τους, τίποτα κοινό δεν τούς ένώνει
έχουν άγριες διαθέσεις και βλεψείς ό ένας για τόν άλλ-
ον. 'Ολα αύτά όφειλονται στο γεγονός ότι οί άνθρω-
ποι έχουν ξεφύγει άπ' τό νόημα της Χριστιανοσύνης πρα-
γματικότητας, δεν ύπάρχει ή άγάπη, ή όποία είναι ή βάση
της.

Δέν χρειάζεται μεγάλη προσπάθεια για τά διαπιστω-
θούν όλα αύτά. 'Αρκεί νά κοιτάξουμε γύρω μας την και
νωική άνισότητα για νά αντιληφθούμε την σκληρή πρα-
γματικότητα. Δίπλα στο παλιόσπιτο του φτωχού, που
πολλές φορές είναι άνύπαρκτο, ύπάρχει για τόν πλού-
σιο του πουλιού τό γάλα. Δίπλα στην άσρωστεια και την
άγωνία της ζωής παρατάσσεται ή καλοζωία και ή κά-
λοπέραση. Πάνω από τούς ύποταγμένους και καταπατη-
μένους στέκεται ό φόδος των άφεντάδων. Και όμως, ή
κοινωνική αύτη άνισότητα και διαφοροποίηση θα μπο-
ρούσε νά ήταν μικρότερη, ή διαφορα μεταξύ φτώχειας
και πλούτου πνó προσιτή, ή κοινωνικό χλος πνó εύκολο
νά γεφυρωθεί.Βέβαια είναι άδύνατον νά έκλείψει έντε-
πάθεια και καλή πίστη νά περιοριστεί σ' ένα μικρό θ-
λώς ή κοινωνική άνισότητα, μπορεί όμως μέ μεγάληπρο-
ριο.

Δέν είναι όμως μόνο ή κοινωνία μας που μās προ-
σφέρει μιá καλή όψη της σημερινής σκληρής πραγμα-
τικότητας. 'Ισως άκόμα καλύτερα νά φαίνεται αύτό
στην διεθνή ζωή. Την άποψη αύτή ένισχύουν τραγικά
γεγονότα που συμβαίνουν σ' όλη την ύφήλιο, γεγονότα
τελείως άνάγλυφα της σημερινής παγκόσμιας κατάστα-
σις, που παρουσιάζονται τόσο άμεσα και ώμά. 'Ο άντα-
γωνιστικός έξοπλισμός έχει δημιουργήσει μιá ρευστό-
τητα στη διεθνή κατάσταση, έν μέ τούς συνεχώς αύξα-
νομένους έξοπλισμούς άπειλείται άνάστροπή της ίσορρο-
πίας δύναμειν σε πολλά μέρη του κόσμου. 'Αποτέλε-
μα αύτων είναι ότι τίθεται σε κίνδυνο ή διεθνής ύφεση
και ειρήνη, ενώ μεταξύ των κρατών ύπάρχει δυσπιστία
κακοπιστία και ύποψία και συγχρόνως ύπάρχει παντού
διάχυτο ένα αίσθημα φόδου και άνασφάλειας. Τελείως
πρόσφατα παραδείγματα έπιβεβαιώνουν τά όσα πρσανά
ναφέρθηκαν. Γιατί δεν μπορεί νά μήν είναι άνησυχητικά
φαινόμενα σαν κι αύτά που σχετίζονται μέ την Πολωνία
τό Σαλταδόρ, τό 'Αφγανιστάν, τό δράμα του Παλαιστι-
νιακού και γενικότερα την Μέση 'Ανατολή που άποτελεί
τό φλεγόμενο κέντρο του κόσμου και τέλος την Κύπρο
που τόσα χρόνια τώρα άνέχεται καρτερικά την έπιθετι-
κή βουλημία του άγριου γείτονά μας και την ύπουλη
πολιτική των μεγάλων, που παίζουν στη σκακιέρα τους
τίς τύχες των μικρών.

Και όμως τά μεγάλα χρηματικά ποσά που διατίθενται
για τούς πολεμικούς έξοπλισμούς θα μπορούσαν νά δια-
τεθούν για νά κλείσουν μερικές άνοιχτές πληγές της
άνθρωπότητας. Είναι κρίμα και ντροπή μαζί νά πεθαί-
νουν σ' όλο τόν κόσμο κάθε χρόνο τόσο έκατομμύρια

δυστυχισμένοι από πείνα. Τά χρήματα των πολεμικών
έξοπλισμών μπορούν νά διατεθούν για νά έπισυτιστούν
στρατιές ολόκληρες ανθρώπων που πεινοούν, νά έπανε-
λθει τό χαμόγελο στα πικραμένα χείλη, νά ύπάρξει στα
βασανισμένα πρόσωπα αίσθημα αίσιοδοξίας και έλπίδας
νά σκεφτούν ότι δεν είναι μόνοι τους στον άγώνα τους
ότι κάποιοι τούς σκέπτονται. Πδέπει οί άνθρωποι του
2.000 νά κοιτάξει τά πράγματα όπως έχουν στην πρα-
γματικότητα, νά αναλογιστεί τίς εύθύνες του και νά πά-
ρει γενναία θέση άπέναντί τους.

Την νύχτα που γεννήθηκε ό Χριστός οδήγησε τούς
Μάγους σ' αύτόν τό 'Αστρο της Βηθλεέμ. Είναι τό άσ-
τρο που στέλνει τίς Χριστοφόρες άκτίνες του στις ψυ-
χές των πιστών και φέρνουν την έλπίδα, την παρηγοριά
και την γαλήνη. Είναι άκτίνες που έρχονται σαν κάποιο
θείο ούρτανιο φώς και από θεϊκό χέρι σπαλμένες νά κα-
ταπραύνουν τόν ανθρώπινο πόνο. 'Ερχονται νά βοηθή-
σουν τίς ψυχές των ανθρώπων, που είναι δουτηγμένες
στο σκοτάδι, νά γεμίσουν μέ εύφροσύνη και αγαλλίαση
τίς καρδιές μας.

'Ας άκολουθήσουμε λοιπόν όλοι μαζί τό άστρο της
Βηθλεέμ, γιατί κατά την έκφραση του Δροσίνη «όποιος
και τώρα θα τό βρεί και άνάμεσα στ'άλλα δεν θα τό
χάσει, σε μιá άλλη Βηθλεέμ άκολουθώντας το θα φτά-
σει».

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Βρισκόμαστε στην εύχάριστη θέση νά ανακοινώσουμε
ότι, στις 4 Δεκεμβρίου 1982 στην όδό Σκουφά και Κα-
ραιοσκάκη στην 'Αρτα ό συγχωριανός μας και μέλος
της άδελφότητας Σπύρος Δ. Τόλης έκαμε τά εγκαίνεια
στο μαγαζί του, «ΚΑΦΕ-ΜΠΑΡ» -«πρώην κακαδά».

'Η έφημερίδα μας εύχεται στο Σπύρο και στον συνε-
ταίρο του καλή συνεργασία και πολλά κέρδη.

Τό πιστεύουμε αυτό διότι, έκτός του ότι και οί δύο
είναι άριστοι επαγγελματίες επί πλέον διαθέτουν μιá με-
γάλη, ζεστή και πεντακάθαρη αίθουσα που προσφέρει
για όλους τούς άρτινούς.

Πολύ δε περισσότερο για όλους ήμās τούς συγχωρια-
νούς του, που πρέπει νά γίνη τό στέκι μας, διότι είναι
κάτι που μās έλπει.

Η ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Λάδαμε την συνδρομή σας για την έφημερίδα μας
και σās εύχαριστούμε.

	ΔΡΧ.
Γιώτης Νικόλαος 'Ιωάννου ΑΡΤΑ	250
Μπριασούλης Βασίλειος Κων/νου ΑΘΗΝΑ	300
Μπριασούλης Νικόλαος Κων/νου ΑΡΤΑ	300
Μπίντου Βασίλη ΓΙΑΝΝΕΝΑ	500
Κορτέσας Νικόλαος ΑΡΤΑ	250
Τζωμάκης Σωτήριος ΑΡΤΑ	250
Καψάλης Σωτήριος ΑΡΤΑ	250
Βήχας Νικόλαος Χρ. ΓΙΑΝΝΕΝΑ	250
Μήσος 'Αντώνιος Κων/νου ΚΤΙΣΤΑΔΕΣ	500
Μπριασούλης 'Ιωάννης Βασ. ΑΡΤΑ	250
Βήχας Κων/νος 'Ανδρ. ΑΡΤΑ	300

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Παρακαλούνται τά μέλη της άδελφότητας που δεν
έχουν πληρώσει την συνδρομή του οικονομικού έτους
1982, νά φροντίσουν νά έξοφλήσουν την συνδρομή τους
επειδή λήγει τό οικονομικό έτος.

Κάνουμε δε γνωστό, ότι όλες οί προηγούμενες ό-
φειλές έχουν παραγραφεί.

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

**ΔΙΑΒΑΖΕΤΕ ΚΑΙ
ΔΙΑΔΙΔΕΤΕ ΤΗΝ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΜΑΣ**